

STOCKHOLMS UNIVERSITET
Nationalekonomiska institutionen
John Hassler

Tentamen på grundkursen, NE1400 Moment: Makroteori 5 p.

Lördagen den 12 mars 2005

Svara på bifogad svarsblankett! Riv av svarsblanketten och lämna bara in den. Ringa gärna först in dina svar på frågeblanketten för att försäkra dig om att det blir rätt på svarsblanketten. Inga hjälpmedel är tillåtna.

Tentamen består av 2 delar. Nyregistrerade studenter HT04 som klarat duggan ska ej göra del 1. Samtliga övriga skrivande ska göra del 1 som består av 10 delfrågor. För godkänt på del 1 fordras 6 rätt, 8 rätt ger G+.

Del 2 av tentamen består också av 10 delfrågor som ska besvaras av samtliga studenter. 6 rätt ger godkänt och 8 rätt ger G+. För betyget godkänt på hela tentamen fordras godkänt på båda delarna. För nyregistrerade studenter HT04 med godkänd dugga fordras godkänt på del 2. För betyget G+ fordras G+ på båda delarna men för nyregistrerade studenter HT04 med godkänd dugga fordras G+ på del 2 för betyget G+ på hela tentamen.

Observera att rätt besvarad fråga vid en tentamen aldrig kan räknas tillgodo vid omtentamen.

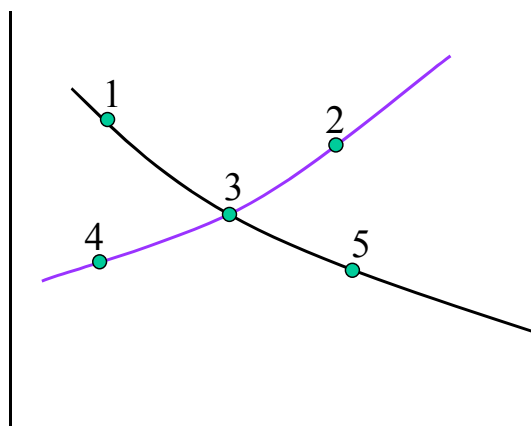
Notera att på varje fråga ska endast ett svar anges.

Lycka till!

Del 1

1. Antag att prisnivån var 1 år 2000 och nominell och real BNP var 200 miljarder SEK. Antag vidare att real BNP var 206 miljarder år 2001 samt att det varit 3% inflation mellan år 2000 och år 2001. *Hur beräknar du nominell BNP år 2001?*
 - a) Nominell BNP är $206/1,03 = 200$.
 - b) Nominell BNP är $206 * 1,03 \approx 212$.
 - c) Nominell BNP är $206 - 3 = 203$.
 - d) Nominell BNP är $206 + 3 = 209$.
2. Ange korrekt fortsättning på följande påstående. *Enligt vår modell för kortsiktig varumarknadsjämvikt leder en sänkning av skatterna till en stor ökning av produktion/inkomst i jämvikt om*
 - a) hushållen konsumerar en stor del av sina inkomstökningar.
 - b) hushållen sparar en stor del av sina inkomstökningar.
 - c) arbetslöshetsersättningen är låg.
 - d) konkurrensen på varumarknaden är hög.
3. Den förväntningsutvidgade Phillips-kurvan kan skrivas $\pi_t - \pi_{t-1} = \mu + z - \alpha u_t$. Antag att konkurrensen ökar på varumarknaden. I modellen betyder det att μ faller. *Detta till att den naturliga arbetslösheten*
 - a) ökar.
 - b) minskar.
 - c) blir oförändrad.
 - d) kan ej klart bestämmas i modellen.
4. Antag att *monetär neutralitet* ("monetary neutrality") är uppfyllt på lång sikt och att riksbanken ökar penningmängden från 100 till 120 miljarder kronor. I utgångsläget är både nominell och real BNP 1000 miljarder. *Vilket av följande påståenden är korrekt?*
 - a) På lång sikt blir nominell och real BNP 1000 miljarder.
 - b) På lång sikt blir nominell och real BNP 1200 miljarder.
 - c) På lång sikt blir nominell BNP 1200 miljarder och real 1000 miljarder.
 - d) På lång sikt blir real BNP 1200 miljarder och nominell 1000 miljarder.
5. Antag i denna fråga att aggregerad varuefterfrågan ges av
$$Z = C(Y - T) + I + G$$
där Y är produktion/inkomst, I investeringar och G offentlig konsumtion och där konsumtionsfunktionen specificeras till
$$C(Y - T) = c_0 + c_1(Y - T)$$
Sätt $c_0=1$, $c_1=0.5$, $T=0.5$ och $I=0.25$ och $G=0.5$.*Vad är produktionen i jämvikt på varumarknaden?*
 - a) 1.5
 - b) 3
 - c) 0.75
 - d) 1.75

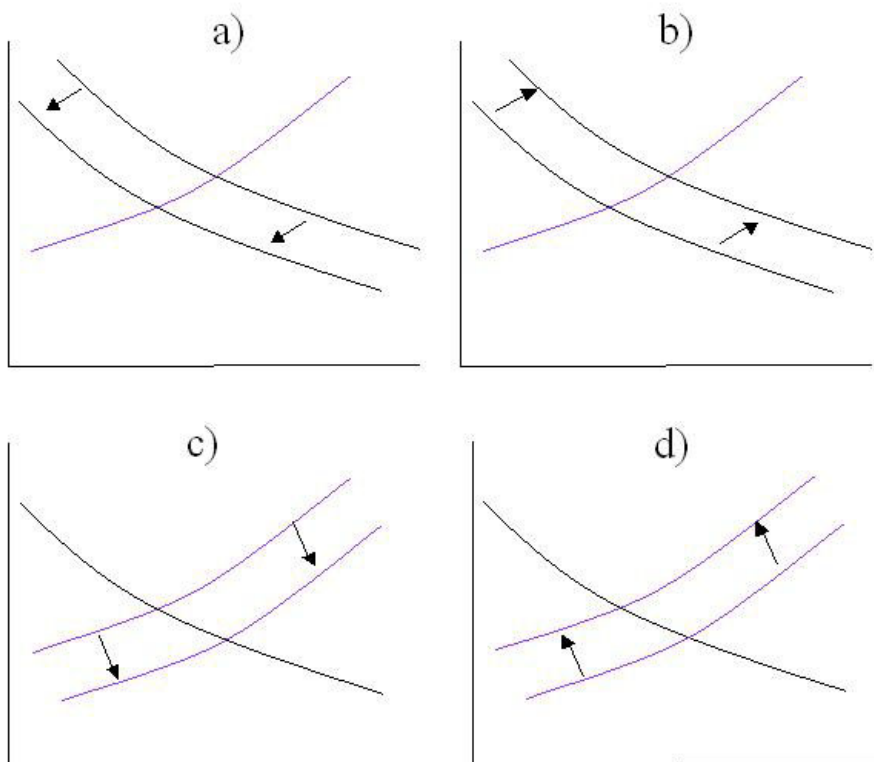
6. I nedanstående figur visas en IS-LM modell.

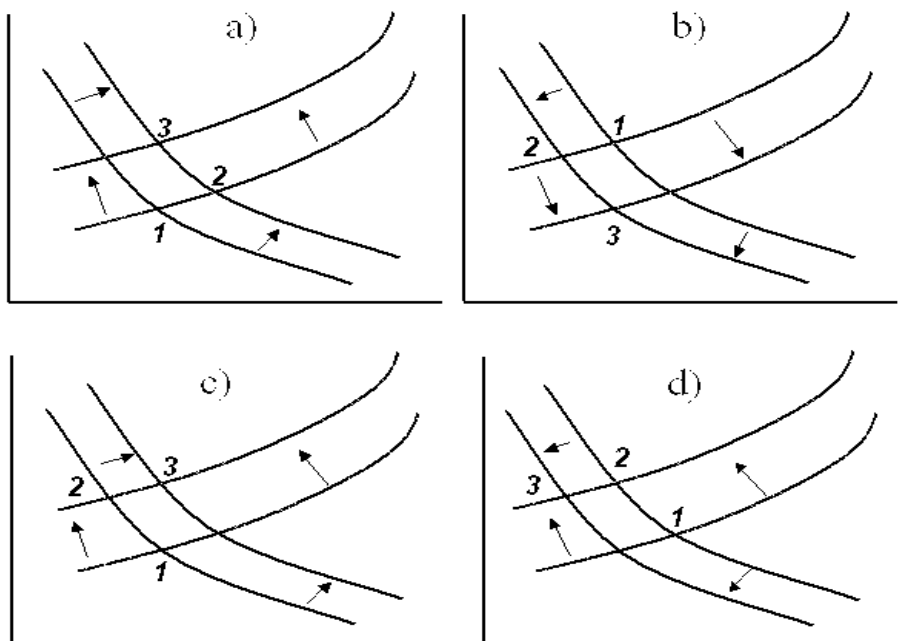
Vid vilka punkter är **arbetsmarknaden** i jämvikt?

- Vid punkt 3, men ej i punkterna 1,2,4 och 5.
- Kan ej utläsas i diagrammet eftersom arbetsmarknaden inte ingår i IS-LM-modellen.
- Vid punkterna 1, 3 och 5, men ej i punkterna 2 och 4.
- Vid punkterna 2, 3 och 4, men ej i punkterna 1 och 5.

7. **IS-LM modellen.** Vilket av följande IS-LM diagram illustrerar bäst vad som händer om prisnivån P ökar?

8. *Varför lutar AS-kurvan som den gör?* Välj en av nedanstående förklaringar.
- Högre pris gör att löntagarna kräver högre lön, högre lön leder till lägre sysselsättning och lägre produktion.
 - Högre ränta minskar investeringarna, varuefterfrågan minskar då, detta leder till minskad produktion i jämvikt.
 - Högre pris leder till lägre real penningmängd, räntan på penningmarknaden blir då högre, detta minskar investeringarna, vilket minskar efterfrågan och därmed produktionen.
 - Högre produktion minskar arbetslösheten, detta leder till högre lön, högre kostnader för företagen leder till högre prisnivå.
9. Om *Ricardiank Ekvivalens* är uppfyllt gäller att;
- En ökning i penningmängden har inga effekter på reala variabler på lång sikt. Endast prisnivån påverkas.
 - En ökning i sparandet har inga effekter på tillväxten i BNP på lång sikt.
 - På lång sikt är arbetslösheten oberoende av inflationen.
 - En ökning av skatten idag leder till förväntningar om lika stora sänkningar i framtiden och därmed påverkas inte konsumtionen.
10. **AS-AD.** Antag att riksbanken inför en mer expansiv penningpolitik (ökad penningmängd). *Vilket av följande AS-AD diagram illustrerar bäst vad som händer på kort och medellång sikt.* (Siffran 1 indikerar utgångsläget, 2 den kortsiktiga jämvikten och 3 jämvikten på medellång sikt).

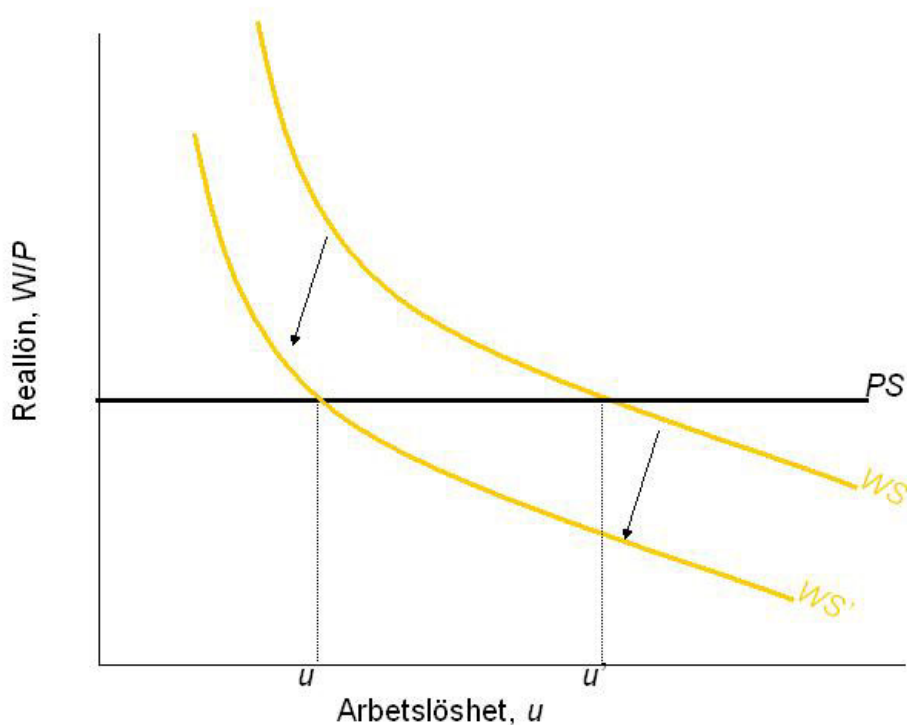

Del 2

1. Antag att regeringen ökar den offentliga konsumtionen utan att ändra skatterna. Vad händer i AS-AD modellen med produktionen på kort sikt respektive på längre (medellång) sikt när prisförväntningarna sammanfaller med de faktiska priserna?

- Produktionen ökar på såväl kort som lång sikt.
- Produktionen ökar på kort sikt men effekten på lång sikt är oklar i modellen.
- Produktionen ökar på kort sikt men på lång sikt blir effekten den motsatta.
- Produktionen ökar på kort sikt men effekten avklingar på sikt.

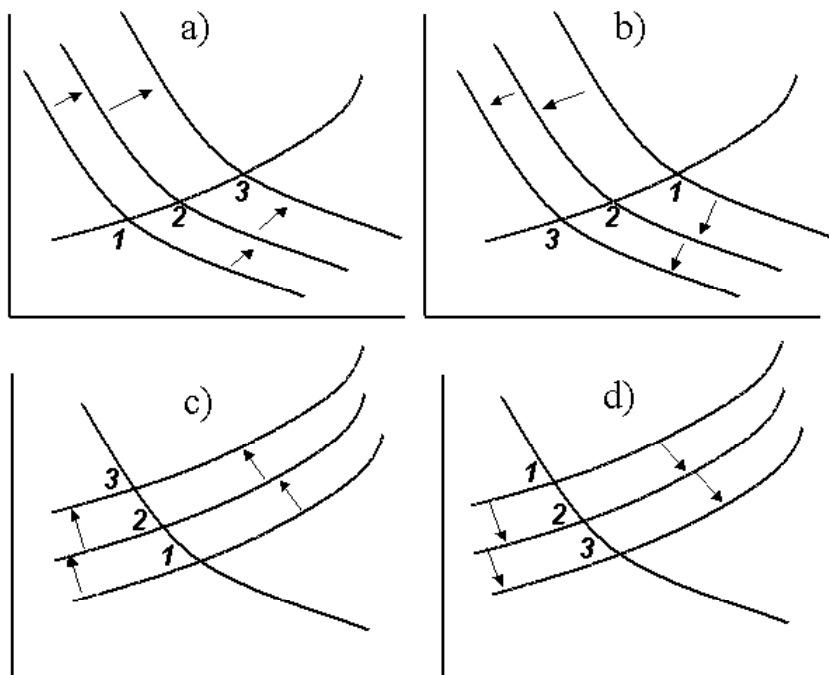
2. I följande diagram visas ett skift nedåt i WS-kurvan.

Vilken eller vilka av följande förändringar kan tänkas orsaka skiftet i figuren?

- Ökad konkurrens på varumarknanden.
 - Lägre arbetslöshetsersättning.
 - Expansiv finanspolitik.
- Samtliga 1, 2 och 3.
 - Endast 1 och 2, men inte 3.
 - Endast 2 men inte 1 och 3.
 - Endast 1, men inte 2 och 3.

3. **AS-AD.** Antag att Sverige är i **lågkonjunktur** och därmed $Y < Y_n$ (faktisk produktion är mindre än den naturliga). Vilket av följande AS-AD diagram illustrerar bäst vad som händer på kort och medellång sikt om ingen finanspolitisk eller annan åtgärd vidtas

4. Vilket av följande påståenden är korrekt?
- Om riksbanken säljer obligationer ökar penningmängden och räntan faller.
 - Om riksbanken säljer obligationer minskar penningmängden och räntan faller.
 - Om riksbanken säljer obligationer ökar penningmängden och räntan ökar.
 - Om riksbanken säljer obligationer minskar penningmängden och räntan ökar.
5. Använd Solow-modellen för att analysera följande påståenden.
- Ökat sparande ökar produktionen i *steady state*.
 - Ökat sparande ökar tillväxten i *steady state*.

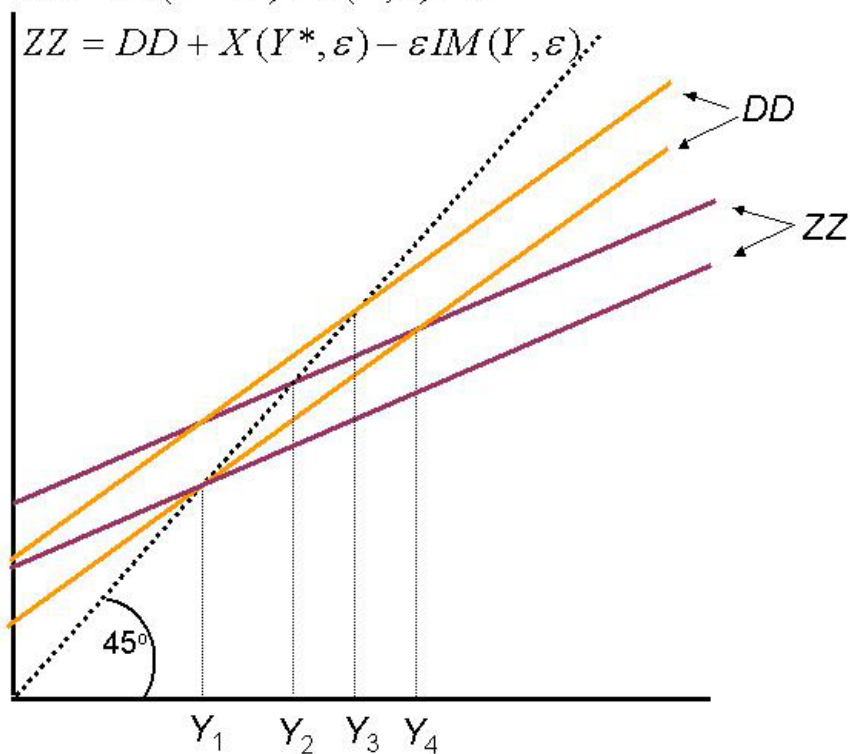
Vilka/vilket av dessa påståenden är korrekt?

- Endast argument *i*.
- Endast argument *ii*.
- Både argument *i*. och *ii*.
- Inget av argumenten.

6. I nedanstående diagram illustreras effekten av en viss förändring i ekonomin som leder till att både ZZ och DD kurvorna skiftar uppåt med samma belopp.

$$DD = C(Y - T) + I(Y, r) + G$$

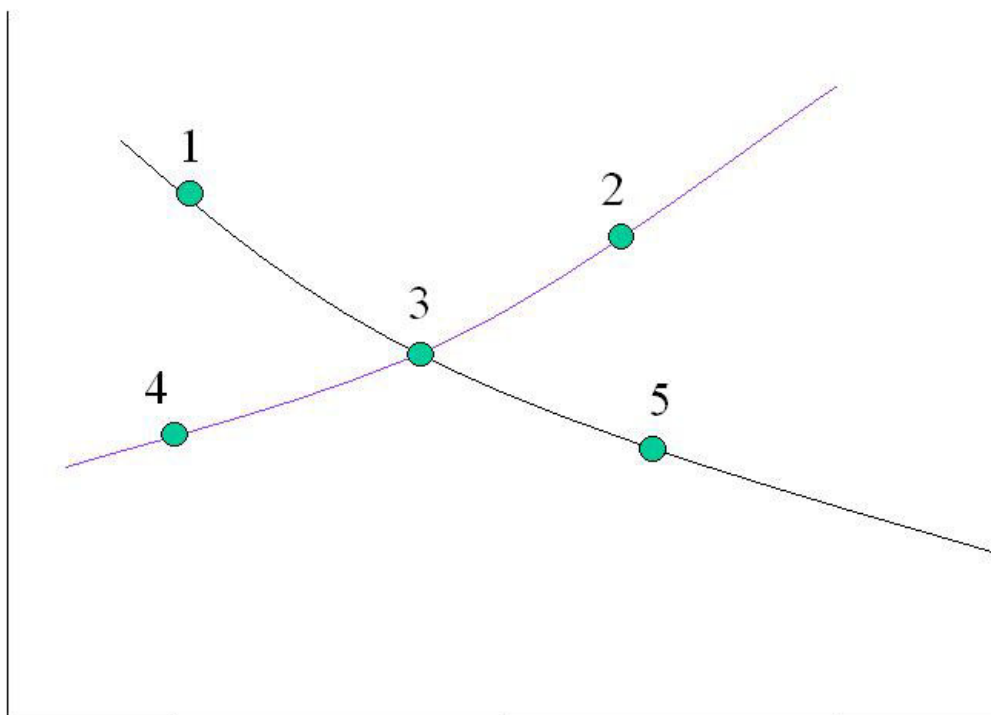
$$ZZ = DD + X(Y^*, \varepsilon) - \varepsilon IM(Y, \varepsilon)$$

Vilken eller vilka av följande förändringar kan tänkas vara orsaken till att både ZZ och DD kurvorna skiftar som i figuren?

1. En expansiv finanspolitik.
 2. En minskning i sparandet, dvs högre konsumtion för varje given nivå på den disponibla inkomsten.
 3. En ökning i den utländska efterfrågan orsakad av en utländsk högkonjunktur.
- a) Endast 1, men inte 2 och 3.
 - b) 1 och 2 men inte 3.
 - c) Samtliga 1, 2 och 3.
 - d) 1 och 3, men inte 2.

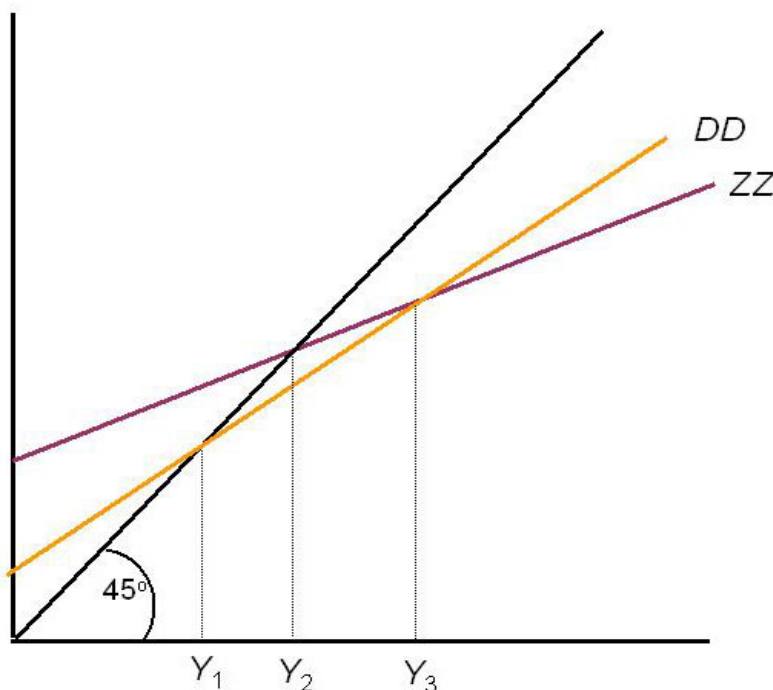
7. I nedanstående figur visas en AS-AD modell.

Vid vilka punkter är **penningmarknaden** i jämvikt, dvs real penningmängd är lika med real penningmängdsefterfrågan?

- Vid punkt 3 endast.
 - Vid punkterna 2,3 och 4, men ej i punkterna 1 och 5.
 - Vid punkterna 1,3 och 5, men ej i punkterna 2 och 4.
 - Kan ej utläsas i diagrammet eftersom penningmarknaden inte ingår i AS-AD modellen.
8. Antag att sysselsättningen i ett land $N = 950\,000$, antalet personer i arbetskraften $L = 1\,000\,000$ och den naturliga arbetslösheten $u_n = 5\%$. Antag att hälften av de arbetslösa tas från arbetskraften genom att förtidspensioneras. Vilket av följande påståenden är förenligt med vår modell för ekonomin på medellång sikt?
- Sysselsättning är oförändrad på kort sikt men faller till cirka 930 000 på medellång sikt.
 - Sysselsättningen blir oförändrad, dvs $N=950\,000$, på kort och medellång sikt.
 - Sysselsättning faller omedelbart till cirka 930 000 och blir där även på medellång sikt.
 - Sysselsättningen faller omedelbart till 930 000 men återgår på sikt till 950 000.

9. I nedanstående diagram representerar ZZ -kurvan inhemsk och utländsk efterfrågan på inhemskt producerade varor och DD -kurvan representerar inhemsk efterfrågan på inhemskt och utländskt producerade varor.

Använd modellen för att avgöra vilket av följande påståenden är korrekt?

- Inhemsk produktion blir i jämvikt Y_2 och handelsbalansen NX är positiv (handelsbalansöverskott).
 - Inhemsk produktion blir i jämvikt Y_3 och handelsbalansen NX är positiv (handelsbalansöverskott).
 - Inhemsk produktion blir i jämvikt Y_2 och handelsbalansen NX är negativ (handelsbalansunderskott).
 - Inhemsk produktion blir i jämvikt Y_1 och handelsbalansen NX är negativ (handelsbalansunderskott).
10. Antag att finansminister Per Nuder vill minska arbetslösheten genom att öka den offentliga sysselsättningen. Hans statssekreterare Jens Henriksson är dock skeptisk och funderar på följande motargument.

- Högre offentlig sysselsättning leder till försämrad handelsbalans.
- En ökning av den offentliga sysselsättningen påverkar inte den naturliga sysselsättningen. På sikt leder därför förslaget till lägre privat sysselsättning.

Vilka/vilket av dessa argument stämmer med de modeller vi använt i kursen?

- Endast argument *i*.
- Endast argument *ii*.
- Både argument *i*. och *ii*.
- Inget av argumenten.

SVARSBLANKETT

Kryssa för rätt svarsalternativ. Endast ett alternativ ska anges på varje fråga.

Lämna endast in denna blankett. Oklara svar, t.ex. om fler än 1 alternativ kryssats för, räknas som felaktigt svar.

DEL 1

Fråga 1. a) b) c) d)

Fråga 2. a) b) c) d)

Fråga 3. a) b) c) d)

Fråga 4. a) b) c) d)

Fråga 5. a) b) c) d)

Fråga 6. a) b) c) d)

Fråga 7. a) b) c) d)

Fråga 8. a) b) c) d)

Fråga 9. a) b) c) d)

Fråga 10. a) b) c) d)

DEL 2

Fråga 1. a) b) c) d)

Fråga 2. a) b) c) d)

Fråga 3. a) b) c) d)

Fråga 4. a) b) c) d)

Fråga 5. a) b) c) d)

Fråga 6. a) b) c) d)

Fråga 7. a) b) c) d)

Fråga 8. a) b) c) d)

Fråga 9. a) b) c) d)

Fråga 10. a) b) c) d)